

11. Предборський В.А. Економічна безпека держави / В.А. Предборський. – К.: Кондор, 2005. – 391 с.

12. Реверчук Н.Й. Управління економічною безпекою підприємницьких структур: [монографія] / Н.Й. Реверчук. – Львів: ЛБІ НБУ, 2004. – 195 с.

13. Стеценко С.П. Закономірності формування мезоекономічного рівня економічної безпеки / С.П. Стеценко // Ефективна економіка. – 2013. – №3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2495>.

14. Тереховська В.І. Генезис економічної безпеки держави / В.І. Тереховська // Наук. вісн. КНТУ. – 2007. – №3 (25). – С. 14–18.

15. Транскордонне співробітництво в контексті економічної безпеки України / І. М. Чучка, Р. І. Молдавчук // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – №9(111). – С. 92–98.

16. Чубукова О.Ю., Воронкова Т.Є. Система економічної безпеки (Екосестейт): сутність, структура. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3169>

17. Яремко Л.А. Глобалізований регіон та зовнішньоекономічна безпека України: теоретико-методологічний аспект [монографія]: / Лариса Адольфівна Яремко; Нац. ін-т стратегіч. дослідж., Львівськ. комерц. акад. – Л.: Львівськ. комерц. акад., 2007. – 523 с.

УДК: 330.341.1

М.С. ШКОДА,

к. е. н., доцент кафедри підприємництва та бізнесу
Київський національний університет технологій та дизайну

Теоретичні концепції економічного розвитку як економічної категорії

У статті обґрунтовано теоретичні концепції економічного розвитку інноваційної економіки. У процесі дослідження теоретичних концепцій економічного та інноваційного розвитку визначено, що запорукою гідного стратегічного розвитку України в умовах інтеграції в сучасний геополітичний простір є успішне функціонування державної інноваційної політики, її перетворення на комплекс заходів з управління наукою і технологіями, що є ключовим елементом всієї системи державного регулювання інноваційного розвитку економіки країни.

Ключові слова: інноваційна модель розвитку, державна інноваційна політика, державне регулювання, інноваційна діяльність.

М.С. ШКОДА,

к. э. н., доцент кафедры предпринимательства и бизнеса
Киевский национальный университет технологий и дизайна

Теоретические концепции экономического развития как экономической категории

В статье обоснованы теоретические концепции экономического развития инновационной экономики. В процессе исследования теоретических концепций экономического и инновационного развития определено, что залогом достойного стратегического развития Украины в условиях интеграции в современном геополитическом пространстве является успешное функционирование государственной инновационной политики, ее превращения в комплекс мероприятий по управлению наукой и технологиями, является ключевым элементом всей системы государственного регулирования инновационного развития экономики страны.

Ключевые слова: инновационная модель развития, государственная инновационная политика, государственное регулирование, инновационная деятельность.

M. SHKODA,

associate Professor of Entrepreneurship and Business
Kyiv National University of Technology and Design

Theoretical concept of economic development as an economic category

In the article the theoretical concepts of economic development of innovative economy. The study of the theoretical concepts of economic and innovative development is determined that the key to a

decent strategic development of Ukraine in terms of integration into the modern geopolitical space is the successful functioning of the state innovation policy and its transformation into a set of measures for management of science and technology, a key element of the whole system of state regulation innovative development of the economy.

Keywords: *innovative model of development, state innovation policy, regulation, innovation.*

Постановка проблеми. Увертюра XXI століття знаменується формуванням переконання, що економічний розвиток країн залежить від раціональної реалізації моделі розвитку, побудованої на інноваціях, так званої «інноваційна модель розвитку». Формулювання «інноваційна» акцентує на фундаментальних проблемах чинників економічного розвитку. На теперішній час дефініція «інноваційна модель розвитку» набула ґрунтового розповсюдження в новітніх наукових трактатах, однак, незважаючи на широке застосування, даний економічний феномен потребує достеменно завершеного теоретичного обґрунтування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сутність новітньої інноваційної моделі розвитку опирається, перш за все, на роботи економістів в сфері економічної теорії [4, 18,19,20], в яких інновації постають як вирішальний чинник соціально-економічного розвитку.

Мета статті. Дослідити та обґрунтувати теоретичні концепції економічного розвитку як економічної категорії.

Виклад основного матеріалу. Основоположники класичної школи Д. Рікардо, А. Сміт пов'язують піднесення суспільного виробництва з «технологічним модусом» та його вдосконаленням [4]. Висновок класиків полягає в тому, що технічний прогрес значною мірою впливає на розвиток економіки, формуючи таким чином новітні арени для використання капіталу. Приріст продуктивності праці прямопропорційно залежить від технічного рівня виробництва [20], що впливає на ритм виробничих процесів.

У рамках неокласичної школи економічний розвиток представлений в тісному взаємозв'язку між технічним забезпеченням та чинниками піднесення. Останні містять в собі планомірну роботу з опрацювання та впровадження технічних нововведень. На думку неокласиків, технічний прогрес є основою процесу розвитку продуктивних сил та виробничих відносин, так званого розширеного відтворення [18]. Відповідно вдосконалення технічного стану виробництва за допомогою введення «технічних інновацій» сприяє

скороченню затрат на виготовлення, зниженню цін, зростанню прибутку, підвищенню заробітної плати та примноженню виробництва. Школа неокласиків зі своїм постулатом «економічної свободи» постійно наголошувала на зростанні інновацій в економіці [21]. Неокласики проводять розподіл технологій виробництва, таким чином пояснюючи їхню відмінну рентабельність, поєднують аспекти формування цінової стратегії різних технологій [18; 19]. Проте необхідно зазначити, що неокласична течія досліджує не лише поліпшення технічної складової виробництва, але і наголошує на виготовленні сучасних товарів і послуг, а також розглядає вплив різноманітних інноваційних продуктів на економічний прогрес.

Кейнсіанська теорія пов'язує з суспільним розвитком інвестування, проте в той же час продуктивність праці ставить поряд з технічними інноваціями [4; 15; 16; 17].

Поряд з кейнсіанством зародилась і теорія довготермінових циклічних коливань в економіці. Довгі і середні цикли вивчали такі відомі науковці, як А. Афтальон, М. Ленуар, М. Туган-Барановський, проте першим теорію довгих хвиль сформулював російський дослідник, учень М. Туган-Барановського, М. Кондратьєв. Його праці ґрунтувалися на матеріалах щодо динаміки товарного ціноутворення, діяльності металургійного комплексу, використання мінерального опалу, зміни норми номінальної заробітної плати, змін рівня доходу довше ніж за століття [17].

Першість же в дослідженні дефініції інновацій належить М. І. Туган-Барановському. Вчення економічного циклу М. І.Туган-Барановського було неочікуваним для сучасників, насамперед, його твердження про зв'язок інвестицій у виробництво з загальним попитом країни. З його теорії витікало, виробництво збільшується в роки прогресу не тому, що в цей час примножується споживання населення, а суспільне споживання саме тому і росте в цей час, бо підвищується основний капітал та виробництво. Парадоксальним здавався і його висновок, що періодична пертурбація припливів та відпливів у динаміці промисловості спричинена аж

ніяк не закономірностями споживання, а законами виробничого акумулювання. Слід зазначити, що, тільки завдяки Дж. Кейнсу даний висновок здобув широке визнання. Така інтерпретація економічних процесів лишається актуальною й для сучасної України. Таким чином, капіталоутворення носить «інноваційний» характер. Однак науковець не брав до уваги різну прибутковість новацій [4]. Одночасно з М. І. Туган-Барановським ефект від подібних процесів, таких, як вихід на нові канали збуту та запровадження електроенергії, можна знайти у вченнях А. Гельфанда [22]. Такі представники кейнсіанства, як С. де Вольф й Я. Ван Гельдерен у своїх працях довели вагомість новітніх ринків та введення інноваційних технологій [17].

Поєднання економічного прогресу із технологічними інноваціями знаходить відображення у трактатах Дж. Гобсона, який зв'язував технічні інновації з чинниками економічного росту; Дж. Міля, який вбачав тісний взаємозв'язок між інноваціями та здійсненням чергових інвестицій; А. С. Пігу, який вважав вагомою опорою розвитку економіки винаходи та можливість їх реалізації; П. Девідсон та Х. Мінські, що найцінніші економічні явища є технологічно визначені [16, с. 61–75; 153–157; 161–168]. Повертаючись до М. Кондратьєва, слід відзначити, що свою теорію довготермінових циклічних коливань в економіці він аргументує, проводячи оцінювання властивостей регенерації «базових капітальних благ», спираючись на ідею НТП [22]. Фундатор теорії «економіки пропозиції» Дж. Гілдер наголошує на раціональності стимулювання інноваційних процесів за сприяння держави, зокрема, через систему податкових пільг [4, с. 18].

Неокейнсіанська течія поєднує інноваційний розвиток з діяльністю держави. Яскравими представниками неокейнсіанського вчення стали Р. Херрод, Е. Хансен, П. Берен, які були одноставні в думці, що вплив держави на НТП є рушійною силою розвитку економіки. Необхідність втручання держави зумовлена здатністю приватного сектору забезпечити сталий прогрес продуктивних сил [16, с. 15–20]. В даному випадку мова йде в першу чергу про примноження затрат на науково-освітній сектор.

Ефект науково-технологічного прогресу у працях вчених неокейнсіанської течії узагальнено, представлені рецисивні перспективи економічного зростання та його ритми. Для прикладу, після Другої світової війни в США лише 12%

продукції було виготовлено завдяки приросту капіталу, решта 88% – за рахунок інновацій [19].

Неможливо оминати і концепцію Й. Шумпетера, який наголошував на вагомості виробництва новітньої продукції, створенні нових різновидів техніки та зміні стандартів організації виробництва. В трактатах дослідника широкого вжитку набувають проблеми конкуренції, розповсюдження інновацій в бізнес-колах. Інноваційні складові є пріоритетом над усіма іншими, що абсолютизує їхнє значення, ця складова дала змогу досліднику детальніше аргументувати фактори економічного прогресу. Трактуючи найвагоміші інноваційні складові для виробничих систем, вчений вбачає в них підґрунтя як економічного, так і суспільного розвитку [14].

Вчення Й. Шумпетера доповнив Г. Менш, вивчаючи коливання та залежність НТП і інновацій та підтверджуючи теорії Й. Шумпетера та М. Туган-Барановського. Г. Менш у своїх дослідженнях, проаналізувавши ефект інновацій на зростання економічного розвитку, надав першочергового значення ефективності нововведень. Дослідник виокремлює дію деяких різновидів інновацій на економічний прогрес, описує поєднання базових та вдосконалюючих новацій і ресурсні програми інноваційної практики [14].

Перевага технічних нововведень представлені також в працях С. Кузнеца при опрацюванні фундаментальних основ економіки. Науковець веде мову про декілька складових результативності інновацій, підкреслюючи проблематичність вивчення їхнього впливу [19]. Достеменно дослідження інноваційного розвитку здійснив А. Клайнкнехт. Висновки, які А. Клайнкнехт робить зі свого емпіричного аналізу, зводяться до двох основних: перше – існування довгих хвиль очевидне, друге – інновації неритмічно розподілені в часі. Одночасно він пише: «краще вести мову не про кластери, а скоріше про довгі хвилі радикальних інновацій, які охоплюють не тільки періоди депресій, а й періоди пожвавлення і початкової фази підйому» [15, с. 81–94].

У межах нашого дослідження складно розглянути весь спектр наукових досліджень з інновацій, проте, представлені вище концепції є підґрунтям для подальших напрацювань в цьому напрямку та слугують фундаментальною основою для формування так званої синтетичної теорії інновацій.

Вагомість інноваційного економічного розвитку зображена зокрема і в доктринах про розвиток

суспільства. Інституціоналізм розглядає інновації як понтон для подолання розбіжностей і переходу до постіндустріального суспільства. Ряд науковців, серед яких Дж. Гелбрейт, Р. Арон, Д.Белла, У. Ростоу та ін., вбачають якісні трансформації матеріального виробництва базою інновацій [25].

Представники технологічного евідемонізму (Г. Кан, П. Друкер, Г. Хрідрікс, Х. Рада) наголошують на позитивній дії технічного прогресу, на досягненнях техніки та науки як ключовому механізму забезпечення добробуту суспільства. Школа «технологічного оптимізму» виходила з думки, що науково-технологічний прогрес впливає не лише на економічний розвиток, але й має істотне відображення в культурній, соціальній, політичній і суспільній сферах. Розгляд опрацьовань сучасних західних провідних економістів Б. Бергмана [16], С. Фішера [15], Дж. Лоу [28], П. Кругмана [16], Дж. Гросмана, Е. Хелпмана [29], Ж. Тіроля [19], П. Ромера [30], П. Хоувітта, Ф. Агійона [27] дозволяє констатувати, що інновації здійснюють значний вклад в економічний розвиток і сьогодні.

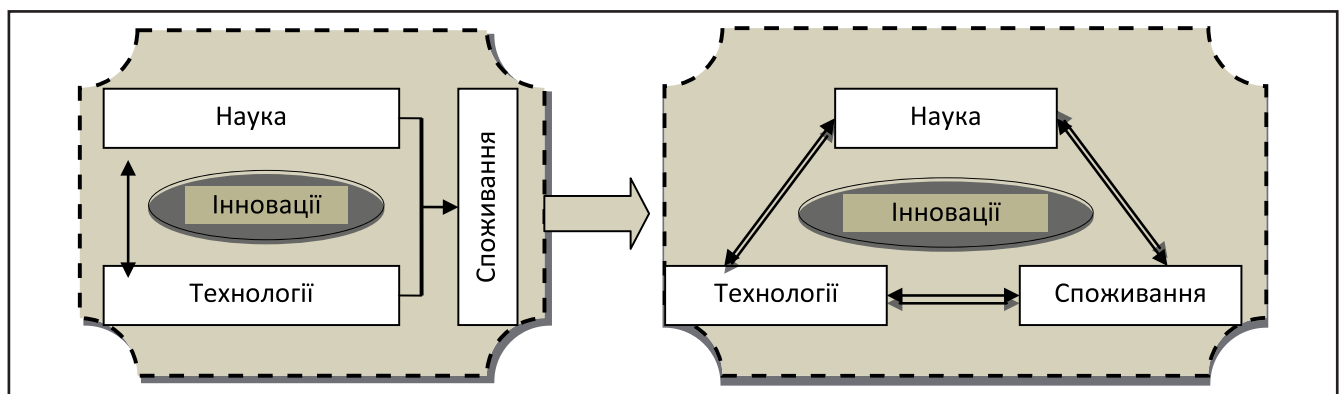
Світова фінансова криза вплинула на характер досліджень як зарубіжних, так і вітчизняних вчених, зокрема простежується новий тренд трактувань інноваційного розвитку економіки, значна роль нині приділяється питанням регуляторної політики, дефіциту державного фінансування НДДКР, загостренню конкуренції в сфері високотехнологічної продукції, недостатності висококваліфікованої робочої сили. О. В. Чернова [25] в своїх наукових трактатах показує, що тип інноваційної стратегії прямопропорційно залежить від рівня розвитку держави. Так, інтервенціоністські стратегії, сутність яких полягає в інтенсифікації власних розробок, розробці та введенні новітніх продуктів, спроможності швидко реагувати

та адаптуватися до новітніх технологічних змін, в основному реалізуються в країнах, які є лідерами. Відзначаються наукові напрацювання А. Дагаєва, який акцентує увагу на логіці формування моделей «економічного зростання з ендогенним технологічним прогресом» як конститутивним фактором економічного зростання [13].

Такі науковці-синергетики, як С. А. Єрохін, В. М. Шандра, звертають увагу на синергетичний ефект інновацій. Зокрема, взаємодіючи одна з одною, інновації здатні підсилювати ефект свого впливу на трансформаційні процеси в економіці [23].

Отже, функції інновацій у соціально-економічному розвитку країн суттєво активізувались та диверсифікувались. Інноваційний процес представлений в усіх галузях соціально-економічних взаємовідносин (виробництво, обмін, розподіл, споживання продукції), а закономірність реалізації інноваційної моделі розвитку представлена низкою об'єктивних і суб'єктивних установ. Об'єктивні пов'язані з такими факторами, як зміна домінант конкуренції та механізмів отримання конкурентних переваг; зростанням вимог суспільства в поєднанні з посиленням вимог до економічних процесів; загостренням соціальних, виробничих, енергетичних та інших проблем, загостренням дефіциту природних ресурсів.

Суб'єктивними факторами в середовищі інновацій є: 1) домінантність науки в підвищенні ефективності суспільного відтворення і задоволенні суспільних потреб; 2) модифікація науково-технологічного процесу у вагомий важель розвитку економічних систем; 3) підвищення соціально-психологічного рівня населення, новаторська прокультурна орієнтація суспільства за рахунок цивілізаційних змін; 4) інтенсифікація інтеграції наукового й виробничого секторів економіки, що

Рисунок 1. Трансформація моделей економічного розвитку

Джерело: удосконалено на основі [3]

форсувало введення наукових розробок у практику. Дані фактори сприяли формуванню умов для перетворення науково-технологічної моделі на модель інноваційного розвитку (рис. 1).

Вітчизняні вчені-інноватори Л. Л. Антонюк та А. М. Поручник зауважують, що «досягнення розвитку науково-технічного прогресу визначає ступінь технічної досконалості та рівень економічного потенціалу країни, формує підґрунтя сталого економічного зростання, виступає вагомим фактором для вирішення соціальних проблем. Технологічний прогрес трансформувал не лише структуру підприємництва індустріально розвинутих країн, а й здійснив безсумнівний ефект на якість життя» [3, с. 121].

Найвагомим методологічним підґрунтям в дослідженні інноваційної моделі розвитку є врахування атрибутів інноваційної конкуренції. Цьому питанню присвячено багато наукових вчень, як вітчизняних, так і зарубіжних науковців [1; 2; 6], в яких акцентовано на таких чинниках як: ріст заможності населення; боротьба за обмежені сировинні ресурси; зростання ролі науки в забезпеченні економічного розвитку; усвідомлення прерогатив запровадження інновацій; зосередження підприємницької активності на виробництві інноваційно-конкурентоспроможної продукції; збільшення норми прибутку при виготовленні інноваційних матеріалів; приріст рентабельності діяльності на основі інновацій.

Інноваційний процес отримав революційно стрімкий характер, зросла комерціалізація новацій, а економічні системи набули найсучасніших рис [9; 10; 11; 12]. Необхідно зазначити, що вплив інноваційної конкуренції позначається на всіх стадіях господарювання, однак найсуттєвіші операції простежуються на мікрорівні. Вихід на ринок з сучасною продукцією, яка здатна витримати конкуренцію, дозволяє збільшити рівень прибутковості підприємства на 20–50% [13]. Втім, першість пов'язана із суттєвими затратами на НДДКР та з неабияким ризиком незатребуваності інноваційної продукції ринком. Дані проблемні питання спонукають до альтернативних пошуків перспектив розробки сучасної продукції підприємствами великого, середнього та малого розміру. Вище згадані обставини форсують стратифікацію бізнесу на рівні інноваційного підприємництва, поглиблення поділу праці інтеграційних процесів (злиття й поглинання, тощо) [8, с. 41–50].

Конкуренція на основі інновацій, виокремлення наукових напрямків інноваційного інвестування як фундаментального фактору економіки описані в ряді досліджень з теорії національних інноваційних систем, зокрема, О. С. Поповича, М. М. Єрмошенка і Н. П. Гончарової [24; 23; 11].

Л. К. Безчасний та В. П. Мельник, доводячи ефект інновацій на розвиток національної економіки, виділяють такі ключові фактори: виробничі (зростання результативності праці, виробництво сучасної, конкурентоспроможної продукції, збільшення об'ємів експорту за відповідного зменшення рівня імпорту); розвиток науки; соціальні (поява нових вакансій, професійний розвиток, зростання добробуту населення, покращення умов праці); технологічні (новітні технології та розвиток винахідництва); комерційні («e-commerce»); органічні (розв'язання екологічних питань); організаційні (структурні трансформації) [6, с. 7].

Попри всі позитивні ефекти від введення інноваційних складових в суспільно-економічне життя країни спостерігаються і негативні результати, зокрема, виснаження природних ресурсів та часткова деінтелектуалізація суспільства. Проте провідним атрибутом інноваційної моделі розвитку є те, що більша частина згаданих проблемних питань набувають розв'язання за допомогою введення інновацій вищого порядку. Для прикладу: запровадження інновацій в технологічній сфері спричиняє 90% піднесення національного доходу на душу населення в США. У ВВП розвинених країн частка технологічних інновацій коливається від 80 до 90% [7, с.53]. Параметри впливу інноваційної діяльності на суспільно-економічний розвиток, прямопропорційно залежать від таких важелів, як ситуація в сфері політико-економічних відносин, специфіки, типу, а також обсягу впровадження інновацій.

Узагальнюючи вище наведені наукові трактування інноваційної моделі розвитку, можна сказати, що це модель, що спирається на вагомість інновацій для розвитку як економічної, так і соціальної систем.

За А. С. Філіпенко [26, с.57]: «Інноваційна модель розвитку економіки – це ідея, в якій реальні переваги та аргументовані високоякісні і кількісні еталони інноваційного курсу економічного розвитку формують підґрунтя для стратегічної інноваційної політики держави».

Так, у [1] інноваційний розвиток розглядається як «операції з переробки науково-технічних кон-

цепцій, винаходів, інноваційних опрацювань на продукт, який матиме практичне застосування».

Інноваційна модель розвитку спонукає до трансформації природи передумов й імпульсів перетворення економічних процесів в просторовому і речовому форматах, зі зміною «полюсів зростання», спонукальних мотивів, цілей і стимулів розвитку (рис.2) [2; 7].

Напрями використання доктрини «полюсів зростання» для економіки України зображено на рисунку 2.

Зважаючи на багатогранність наукових поглядів на сутність «інновацій», необхідно зауважити, що етапи формування інноваційної моделі розвитку є доволі неоднозначними у трактуванні. Елементами моделі є: 1) сфера та порядок впровадження новітніх знань; 2) механізми патентування нових розробок; 3) порядок інспектування інноваційної діяльності на всіх стадіях економіки; 4) важелі мобілізації інтелектуального капіталу й підтримка інноваційних можливостей. Кожному елементу даної системи відповідає чітке призначення й функціонування.

Виняткову значущість при цьому відіграють: система регулювання економіки, інституційно-правове та адміністративне забезпечення реалізації інноваційної моделі розвитку.

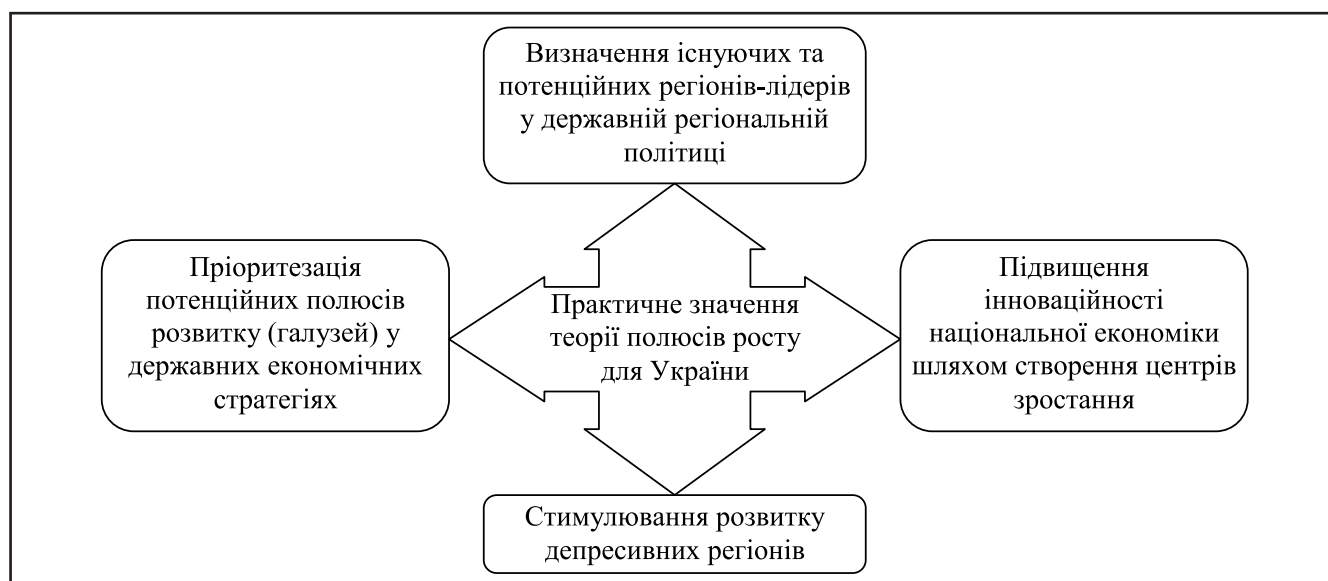
Особливу роль у формуванні інноваційної моделі розвитку відіграють інституційні аспекти. Перехід до інноваційної моделі розвитку, з розвитком інституційних складових, включає: низку інвестиційних й інноваційних переваг; формування біз-

нес-середовища для впровадження радикальні інновації; мотиви до інноваційної діяльності.

Зміни мотивації суспільства й приватного бізнесу зокрема зумовлюють реалізацію інноваційних розробок. Розвиток же інституційних складових визначає саме формування бізнес-структур в реальному секторі економіки, діяльність яких спрямована на інтенсифікацію застосування інновацій, які формують інноваційну модель економіки.

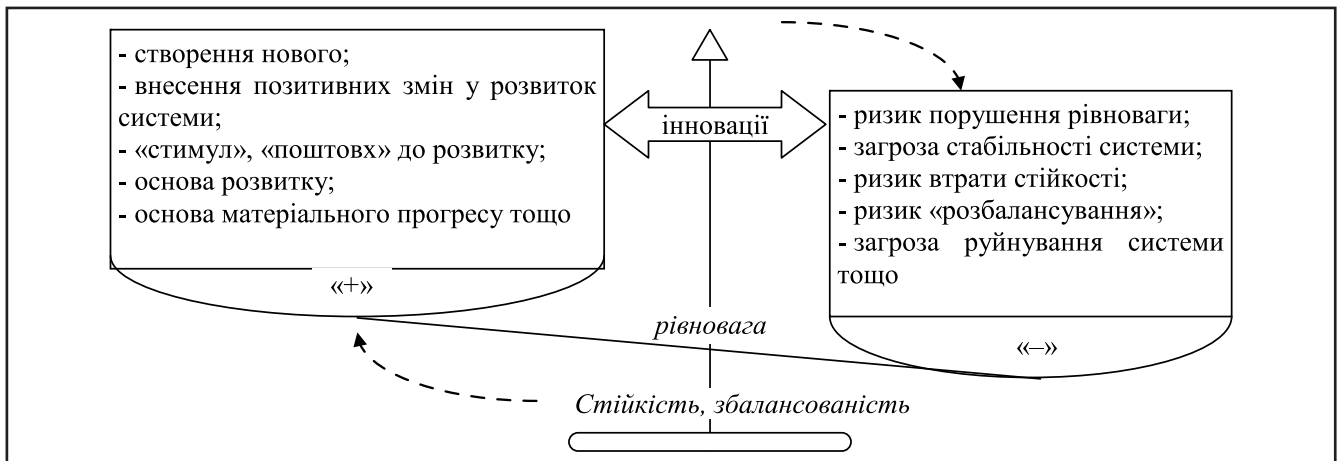
Інноваційна бізнес-сфера за умов інноваційної моделі розвитку представлена у вигляді набору бізнес-одиниць різних секторів економіки, які в межах реальної економіки активно займаються інноваційною діяльністю, формуючи функціональний простір і транзакцію потоків інноваційних процесів. Дана сфера є інституційною основою реального сектору економіки, в якій інноваційна діяльність набуває сучасного якісного та кількісного вигляду, підтверджуючи сутність інноваційної моделі розвитку.

Діяльність інноваційного бізнесу потребує відповідних інститутів. Умови функціонування ефективного інноваційного бізнес-середовища повинні розглядатися як єдине ціле. В [31] такі інститути аналізуються як інфраструктурна база, що є незовсім вірним (чимало інфраструктурних частин і самі є бізнес-одиницями). Інноваційної бізнес-сфера є системним атрибутом інноваційної моделі розвитку. Ключовою рисою інноваційної моделі розвитку є наявність системи управління інноваційними знаннями. Дана система проявляє себе в різних галузях економіки, її

Рисунок 2. Прикладна вагомість концепції «полюсів зростання» для України

Джерело: узагальнено автором на основі [2; 7]

Рисунок 3. Балансування позитивних та негативних наслідків інноваційної діяльності

Джерело: розробка автора

мета полягає в забезпеченні розробки й впровадження нових знань і результативних інноваційних процесів. Таким чином формується сучасний вид управління – інноваційний менеджмент, який має всі ознаки та функції менеджменту, та спрямований на управлінське регулювання інноваційних процесів.

Перелічені вище властивості є першорядними характеристиками інноваційної моделі розвитку. Зважаючи на багатоаспектний й системний ефект інновацій на економічний розвиток, необхідно акцентувати, що перетворюється сам задум розвитку, який на сучасному етапі асоціюється з сталим оновленням й вдосконаленням. Досягнення головної цілі економічного розвитку – зростання достатку суспільства – в межах інноваційної моделі розвитку пов'язується з розширеним застосуванням сучасних знань для продукування інновацій. Власне ефективність інноваційної діяльності і забезпеченість новітніми знаннями характеризує ступінь добробуту нації, її прогрес.

Таким чином, при вирішенні питання про важелі впливу інновацій на сталий економічний розвиток країни необхідно чітко враховувати як позитивні, так і негативні сторони інноваційної діяльності, які можуть посилюватися або послаблюватися за різних умов (рис. 3), викликаючи в різних пропорціях негативні і позитивні наслідки і, відповідно, то стимулюючи і активізуючи інноваційний розвиток, то вводячи його в регрес.

На жаль, можна констатувати, що на сьогодні в Україні негативні елементи і наслідки інноваційної діяльності переважають над позитивними, що знижує інноваційну активність підприємництва та сповільнює економічний розвиток країни.

Реалізація інноваційної моделі розвитку і управління економікою в цих умовах і визначає актуальність подальшого дослідження шляхом виділення специфічних прерогатив держави, проведення відповідної політики і вдосконалення всіх сфер державного регулювання економіки та життєдіяльності суспільства. Найважливіше значення має методологія здійснення регуляторної інноваційної політики.

Висновки

У процесі дослідження теоретичних концепцій економічного та інноваційного розвитку визначено, що запорукою гідного стратегічного розвитку України в умовах інтеграції в сучасний геополітичний простір є успішне функціонування державної інноваційної політики, її перетворення на комплекс заходів з управління наукою і технологіями, що є ключовим елементом всієї системи державного регулювання інноваційного розвитку економіки держави.

Проведене дослідження надало можливість визначити, що реалізація інноваційної політики на державному рівні здійснюється за трьома основними напрямками: регулювання, планування і програмування. Державне регулювання інноваційної діяльності реалізується за допомогою цілеспрямованого впливу органів державного управління на економічні інтереси інститутів інноваційної системи.

Список використаних джерел

1. Амоша О. Інноваційний шлях розвитку України: проблеми та рішення : [Текст] / О. Амоша // Економіст. — 2005. — № 6. — С. 28–32.
2. Андрощук Г. А. Стимулирование инновационной деятельности в Украине: финансово-кредитный ме-

- ханизм : [Текст] / Г. А. Андрощук // Проблеми науки. — 2005. — № 3. — С. 22–27.
3. Антонюк Л. Л. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації : [моногр.] / Л. Л. Антонюк, А. М. Поручник, В. С. Савчук. — К. : КНЕУ, 2003. — 394 с.
4. Афанасьев В. С. Буржуазная экономическая мысль 30–80-х годов XX века : [очерк теории] / В. С. Афанасьев. — [2-е изд., перераб. и доп.]. — М. : Экономика, 1986. — 351 с.
5. Бажал Ю. М. Економічна теорія технологічних змін : [навч. посіб.] / Ю. М. Бажал. — К. : Заповіт, 1996. — 240 с.
6. Безчасний Л. К. Формування інноваційної моделі економічного зростання в Україні : [Текст] / Л. К. Безчасний, В. П. Мельник // Актуальні проблеми економіки. — 2002. — № 7. — С. 7–15.
7. Бердашкевич А. П. Анализ нормативно-правового содержания понятий «инновационная деятельность» и «государственная инновационная политика»: [Текст] / А. П. Бердашкевич // Инновации. — СПб., 1999. — № 7–8. — С. 53–55.
8. Богиня Д. Структурна перебудова економіки і проблема інвестицій : [Текст] / Д. Богиня, Г. Волинський // Економіка України. — 1997. — № 12. — С. 41–50.
9. Генералова Ю. В. Економічне зростання в умовах переходу до постіндустріального суспільства : [Текст] / Ю. В. Генералова // Актуальні проблеми економіки. — 2006. — № 11. — С. 14–21.
10. Глушко О. О. Оцінка результативності науково-технічної діяльності промислових підприємств України в умовах їх технологічного розвитку : [Текст] / О. О. Глушко // Проблеми науки. — 2007. — № 7. — С. 15–22.
11. Гончарова Н. П. Инновационная экономика: проблемы и приоритеты / Н. П. Гончарова // Актуальні проблеми економіки. — 2004. — № 8. — С. 130–139.
12. Економіка знань: виклики глобалізації і Україна : [Текст] / [під заг. ред. А. С. Гальчинського, С. В. Львовичкіна]. — К. : НІСД, 2004. — 261 с.
13. Инновационный менеджмент: концепции, многоуровневые стратегии и механизмы инновационного развития : [учеб. пособ.] / [под ред. В. М. Аньшина, А. А. Дагаева]. — [3-е изд., перераб., доп.]. — М. : Дело, 2007. — 584 с.
14. Йозеф Шумпетер та проблеми реформування економіки України : [Текст]. — К. : Таксон, 2000. — 244 с.
15. Каз М. Дискурс и развитие экономического знания : [Текст] / М. Каз // Вопросы экономики. — 2004. — № 12. — С. 81–94.
16. Классики кейнсианства: В 2-х т. Т. I. К теории экономической динамики / Р. Харрод. Экономические циклы и национальный доход. Ч. I–II. / Э. Хансен. Предисл., сост.: А. Г. Худокормов. — М.: ОАО «Издательство «Экономика», 1997. — 416 с.
17. Классики кейнсианства: В 2-х т. Т. II. Экономические циклы и национальный доход. Ч. III–IV / Э. Хансен. Сост.: А. Г. Худокормов. — М.: ОАО «Издательство «Экономика», 1997. — 431 с.
18. Кризис современной буржуазной политэкономии / Отв. Ред. Миленковский А. Г., Гетерик Ш., Осадчая И. М. — М.: Мысль; Братислава: Правда, 1980. — 287 с.
19. Критический анализ буржуазных теорий и практики управления / Под общей ред. С. Е. Каменицера. — М.: «Прогресс», 1980. — 272 с.
20. Кун Т. Структура научных революций : [Текст] / Т. Кун. — М. : Прогресс, 1977. — 300 с.
21. Кушлин В. И. Траектории экономических трансформаций : [Текст] / В. И. Кушлин. — М. : Экономика, 2004. — 310 с.
22. Меньшиков С. М., Клименко Л. А. Длинные волны в экономике. Когда общество меняет кожу. — М.: Международные отношения, 1989. — 272 с.
23. Організаційно-економічні аспекти інноваційного оновлення національного господарства [Текст] : наук. моногр. / [М. М. Ермошенко, С. А. Єрохін, В. М. Шандра та ін. ; за наук. ред. : М. М. Ермошенко, С. А. Єрохін]; Нац. акад. упр. — К. : Нац. акад. упр., 2008. — 213 с.
24. Попович О. С. Науково-технологічна та інноваційна політика: основні механізми формування та реалізації : [Текст] / О. С. Попович ; [під ред. Б. А. Малицького]. — К. : Фенікс, 2005. — 226 с.
25. Современная буржуазная экономическая мысль: критика теории и методологии / Афанасьев В. С., Выгодский В. С., Ланцов В. И. и др. — М.: Издательство «Мысль», 1986. — 268 с.
26. Філіпенко А. С. Економічний розвиток сучасної цивілізації : [навч. посіб.] / А. С. Філіпенко. — К. : Знання України, 2006. — 316 с.
27. Aghion P., Howitt P. A Model of Growth through Creative Destruction // *Econometrica*, 1992, V. 60, P. 323.
28. Boskin M. J., Low L. J. Capital, Technology and Economic Growth // *Technology and the Wealth of Nation*. Stanford, 1992. P. 17.
29. Grossman G., Helpman E. Capital, Technology and Economic Growth // *American Economic Review*, May 1990, P. 86.
30. Romer P. M. Endogenous Technological Change // *Journal of Political Economy*, 1990, V. 98, № 5, P. S. 71.
31. Sokolov S. L. Analysis of trends nad common factors of the state-private partnership in the Russian Federation : [Electronic resource] / S. L. Sokolov. — Access mode : <http://vestnik.uapa.ru/en/issue/2013/01/19> (date of circulation: 07.04.2013).